

MOŠUPATSELA WA TŠWELETŠOPELE YA PHIHLELELO YA TSHEDIMOŠO (PAIA)

O beakantšwe go ya ka Karolo ya 14 ya PAIA, ya 2000
(Molao wa wa 2 wa 2000), go ya ka fao o fetošitšwego

LETŠATŠIKGWEDI LE O DIRILWEGO KA LONA: 11/11/2024
LETŠATŠIKGWEDI LE O FETLEKILWEGO KA LONA: 18/11/2024

government
communications

Department:
Government Communication and Information System
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

LENANEEO LA DITENG

1.	LENANEEO LA DIKHUTSOFATŠO LE DIAKHONIMI	2
2.	MAIKEMIŠETŠO A MOŠUPATSELA WA PAIA	2
3.	GO HLONGWA GA GCIS	3
4.	SEBOPEGO SA GCIS LE MEHOLA YA SONA	4
4.3	DITIRELO TŠA THEKGO YA KGORO	4
4.4	TAOLO YA DITENG LE PHATLATATŠO	5
4.5	KGOKAGANYO YA TIRIŠANO YA MEBUŠO LE TAOLO YA BAKGATHATEMA	5
5.	TSHEDIMOŠO YE BOHLOKWA YA KGOKAGANYO YA PHIHLELELO YA TSHEDIMOŠO YA GCIS	6
6.	TLHALOŠO YA DITHAROLLO KA MOKA TŠE DI LEGO GONA MALEBANA LE MOLAO GOBA GO PALELWA KE GO TŠEA MAGATO GA GCIS	7
7.	TLHAHLI YA KA FAO PAIA E DIRIŠWAGO LE KA FAO O KA HWETŠAGO TLHAHLI YEO	10
8.	TLHALOŠO YA DIHLOGOTABA TŠEO SETHEO SE NAGO LE DIREKOTO LE MAGORO A DIREKOTO AO A SWEREGO KE GCIS	12
9.	MAGORO A DIREKOTO TŠA GCIS AO A LEGO GONA NTLE LE GORE MOTHO A DIRE KGOPELO YA GO A HUMANA	14
10	DITIRELO TŠEO DI HWETŠAGALAGO GO MALOKO A SETŠHABA GO TŠWA GO GCIS LE KA FAO O KA HUMANAGO PHIHLELELO YA DITIRELO TŠEO	14
11.	GO TŠEA KAROLO GA SETŠHABA MO GO HLANGWENG GA PHOLISI GOBA TIRIŠONG YA MAATLA GOBA PHETHAGATŠONG YA MEŠOMO KA GCIS	15
12.	TSHEPEDIŠO YA TSHEDIMOŠO YA MOTHO	15
13.	GO BA GONA GA MOŠUPATSELA	17
14.	GO MPSHAFATŠA MOŠUPATSELA	17

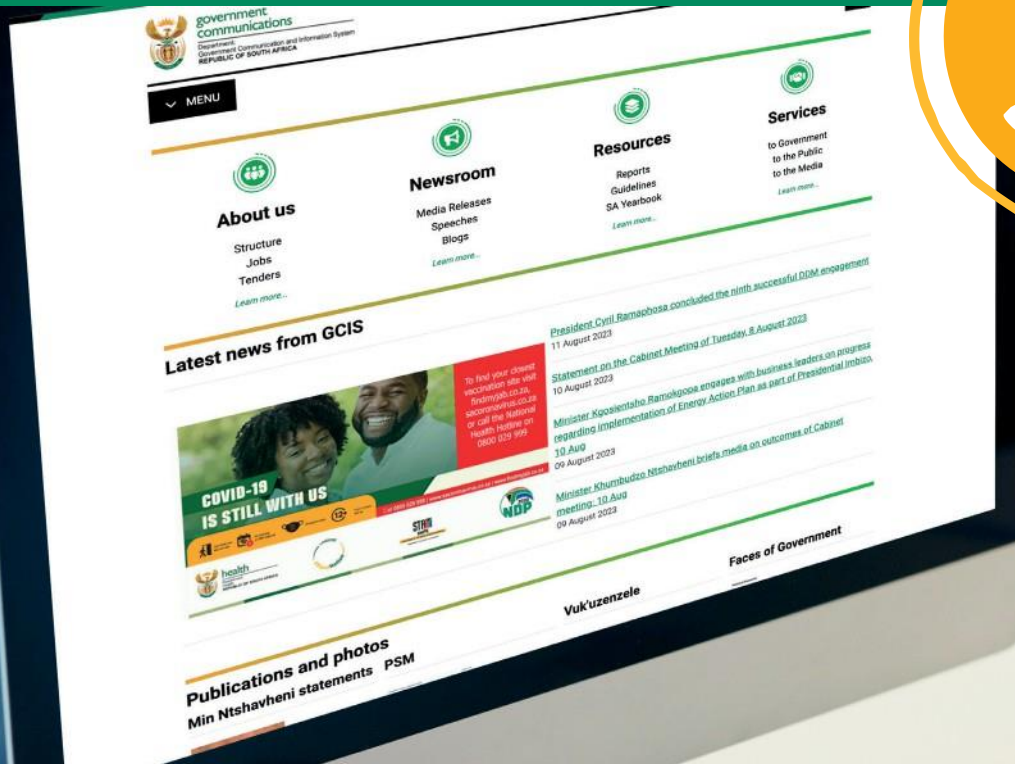
1. LENANEO LA DIKHUTSOFATŠO LE DIAKHONIMI

1.1	CFO	Mohlankedimogolo wa Ditšhelete
1.2	DG	Molaodimogolopharephare
1.3	DDG	Motlatšamolaodimogolopharephare
1.4	GCIS	Tshepetšo ya Dikgokagano tša Mmušo le Tshedimošo
1.5	GITO	Kantoro ya Mmušo ya Theknolotši ya Tshedimošo
1.6	Tona	Tona ya Toka le Ditirelo tša Bagolegwa
1.7	PAIA	Molao wa Tšweletšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo, wa 2000 (Molao wa 2 wa 2000), go ya ka fao fetošitšwego
1.8	PAJA	Molao wa Tšweletšopele ya Toka ya Tekatekano, molao wa 2000 (Molao wa 3 wa 2000)
1.9	PLL	Tirišano ya Mmušo wa Profense le wa Selegae
1.10	POPIA	Molao wa Tšhireletšo ya Tshedimošo ya Motho, wa 2013 (Molao 4 wa 2013)

2. MAIKEMIŠETŠO A MOŠUPATSELA WA PAIA

2.1. Mošupatsela wo wa PAIA o nale mohola setšhabeng:

- 2.1.1. go lekola mehuta ya direkoto tše di šetšego di le gona go GCIS, ka ntle le tlhokego ya go romela kgopelo ya semmušo ya PAIA;
- 2.1.2. go kwešiša ka fao o ka kgopelago go hwetša rekoto ya GCIS;
- 2.1.3. go hwetša dintlha ka moka tše maleba tša boikgokaganyo tša batho bao ba tlogo thuša setšhaba ka direkoto tše ba nyakago go di hwetša;
- 2.1.4. go tseba ditharollo ka moka tše di lego gona go tšwa go GCIS mabapi le dikgopelo tša phihlelelo ya direkoto, pele ba ka leba go Molaodi wa Tshedimošo goba dikgorotsheko;
- 2.1.5. go hlalošetša setšhaba ka ditirelo tša GCIS tšeo di lego gona le ka fao di ka hwetšwago ka gona;
- 2.1.6. go hlaloša tlhahli ya ka fao PAIA e dirišwago ka gona le ka fao e hwetšagalago ka gona, go ya le ka fao e mpshafadišwego ke Molaodi wa Tshedimošo;
 - 2.1.7. go laetša ge eba kgoro e tla šomana le tshedimošo ya motho, maikemišetšo a go šomana le tshedimošo ya motho le tlhalošo ya magoro a data ya dihlogotaba le ya tshedimošo goba magoro a tshedimošo a go amana le yona;
 - 2.1.8. go tseba ge eba GCIS e rulagantše go fetišetša pele tshedimošo goba go šomana le tshedimošo ka ntle ga Repabliki ya Afrika Borwa gotee le baamogedi goba magoro a baamogedi bao ba ka fiwago yona tshedimošo yeo ya motho; le
 - 2.1.9. go tseba ge eba GCIS e na le magato a maleba a tšhireletšego go netefatša sephiri, seriti le go hwetšagala ga tshedimošo ya motho yeo go tla šongwago ka yona.

3. GO HLONGWA GA GCIS

- 3.1. GCIS ke kgoro ya bosetšhaba ya Mmušo wa Repabliki ya Afrika Borwa, ye e hlomilwego go ya ka Molao wa Tirelo ya Setšhaba wa 1994. Molaotheo wa Repabliki ya Afrika Borwa wa 1996 ke ona o bopaga motheo wa go hlongwa ga GCIS.

Karolo 195(1)(g) ya Molaotheo wa Repabliki ya Afrika Borwa wa 1996 o bolela gore, “tshepedišo ya Mmušo e swanetše go bušwa go ya ka meholo le metheo ya temokrasi ye e lego gona ka gare ga Molaotheo, go akaretšwa gore: **go dira dilo phatlalatša go swanetše go tšweletšwa ka go abela setšhaba tshedimošo ya ka pela, ya go hwetšagala le ye nepagetšego.**”

Ka 1998, Tirelo ya Afrika Borwa ya Dikgokagano e ile ya fedišwa gomme Kabinete ya hloma GCIS, sephetho seo se bego se ikokotletše kudu ka ditšhišinyo tšeo di lego ka gare ga pegu ya Sehlophatšhomo sa Dikgokagano tša Mmušo (Comtask: 1996: 58).

- 3.2. Maikemišetšo/Tlamego

- 3.2.1. Tlamego ye kgolo ya GCIS ke go sepediša melaetša ya mmušo ka mokgwa wo o swanago le go boledišana le setšhaba ka mafolofolo mabapi le dipholisi tša mmušo, dithulaganyo, mananeo le diphenyo.

Ka nepo ya yona ya go thea le go huetša go obamela ditlwaedi tša tshepetšo ya dikgokagano tša mmušo ye e šomago gabotse, GCIS e šomišana le dikgoro, diprofense le mebasepala go di thuša go boledišana le setšhaba bokaone, go netefatša gore batho ba sedimošitšwe le go matlafatšwa go hlokomela, go lekola le go ba le seabe se segolo ka temokrasing ya rena.

4. SEBOPEGO SA GCIS LE MEHOLA YA SONA

4.1. SEBOPEGO

GCIS e nale dikomiti tše latelago:

- Komitiphethiši;
- Komiti ya Taolo;
- Komiti ya Tlhakišo;
- Komiti ya Tlhakišo ya ka gare le Kotsi;
- Komiti ya Taolo ya Kotsi ya Kgwebo;
- Komiti ya Phetogo ya Kgoro;
- Komiti ya Maitshwaro ya Kgoro;
- Komiti ya Sehlopha sa Taolo ya Tšwetšopele ya Kgwebo;
- Komiti ya Sehlopha sa Taolo ya Tshedimošo le Theknolotši;
- Komiti ya Maphelo Mešomong le Polokego;
- Komiti ya Sehlopha sa Tšhireletšego;
- Foramo ya Taolo ya Mohlankedimogolo wa Ditšhelete (CFO);
- Komiti ya Bohodu le Tahlegelo;
- Komiti ya Tekanyetšo;
- Komiti ya go Hwetša Dithekišo (dithendara); le
- Komiti ya Dinamelwa tša go Thekgwa ka Ditšhelete.

4.2. KANTORO YA MOLAODIMOGOLOPHAREPHARE (ODG)

Morero: Go fa boetapele bjo bo logetšwego maano le tsamaišo ya dikgokagano tša mmušo.

MEHOLA:

- (i) Go fa boetapele bjo bo beakantšwego bja ditirelo tša thekgo ya kgoro.
- (ii) Go fa boetapele bjo bo beakantšwego bja tshepetšo ya diteng le go di phatlalatša.
- (iii) Go fa boetapele bjo bo beakantšwego bja kgokaganyo ya dikgoro tša go fapana le taolo ya bakgathatema.
- (iv) Go fa boetapele bjo bo beakantšwego tša ditirelo tša ditšhelete tše di kopantšwego. mohlakanelwa tša taolo ya ditšhelete.
- (v) Go fa boetapele bjo bo beakantšwego bja ditirelo tša tlhakišo ya ka gare.
- (vi) Go fa boetapele bjo bo beakantšwego bja pušo, taolo ya kotsi le tshepagalo.
- (vii)

ODG e erogantšwe ka tše latelago:

4.2.1. Kantoro ya Mohlankediphethiši wa Botlhakiši.

4.2.2. Kantoro ya CFO.

4.3. DITIRELO TŠA THEKGO YA KGORO

Morero: Go fa boetapele bjo bo beakantšwego bja ditirelo tša thekgo ya kgoro.

MEŠOMO:

- (i) Go laola kabo ya taolo ye e beakantšwego le mananeo..
- (ii) Go fa ditirelo tša methopo ya batho tše di beakantšwego le go fetošwa.
- (iii) Go laola kabo ya taolo ya tshedimošo le mananeo a theknolotši.
- (iv) Go fa tirelo ka botlalo ya semolao go kgoro.
- (v) Go aba ditirelo tša ka gare tša dikgokagano.

Lekala le le arogantšwe ka makala a magolo ao a latelago:

- Methopo ya Batho le Thekgo ya Kgoro
- GITO
- Leanopeakanyo le Bodiragatši bja Kgoro
- Ditirelo tša Semolao.

4.4. TAOLO YA DITENG LE PHATLALATŠO

Morero: Go fa boetapele bjo bo beakantšwego bja tshepetšo ya diteng le phatlalatšo ya tšona.

MEHOLA:

- (i) Go hlamela kgoro diteng.
- (ii) Go dira dinyakišišo ka baabaditirelo ba go ikema go lekola ka fao mmušo o swanetšego go šogana le dinyakwa tša tshedimošo tša setšhaba.
- (iii) Go aba ditirelo tša go reka kgašo ka bontši le ditirelo tša tšweletšo ya bobegaditaba go mmušo.
- (iv) Tlhabollo ya dipholisi tša mmušo, melao le melao ya taolo ye e thekgago go hlabollwa ga dikgokagano tša mmušo, leswaokgwebo la bosetšhaba le bobegaditaba bja setšhaba.

Lekala le le arogantšwe ka makala a magolo ao a latelago:

- Setheo sa Ditirelo tša Dikgokagano
- Ditlhathollo tša Dinyakišišo le Ditirelo tša Tsebo
- Ditšweletšwa le Difala
- Tlhabollo ya Pholisi, Tshekatsheko le Pontšho ya Mmaraka.

4.5. KGOKAGANYO YA TIRIŠANO YA MEBUŠO LE TAOLO YA BAKGATHATEMA

Morero: Go fa boetapele bjo bo beakantšwego bja taolo ya magareng ga mebušo le Taolo ya Bakgathatema

MEHOLA:

- (i) Go eta pele le go hlohleletša kgokagano magareng ga mmušo le bobegaditaba.
- (ii) Go fa dikgokagano tše di beakantšwego, thulaganyo, tshepedišo le thekgo bo makala.
- (iii) Go netefatša gore Tlhako ya Bosetšhaba ya Peakanyo ya Dikgokagano e hlagišetšwa profense gore e be madulong a yona.

Lekala le arogantšwe ka diboka tše di latelago:

- Seboka sa Bolekodi: Makala a Ekonomi, Dipeeletšo, Mešomo le Tlhabollo ya Infrastraktšha (ESIEID); Toka, Thibelo ya Bosenyi le Tšhireletšego (JCPS); Tirišano ya Boditšhabatšhaba, Kgwebišano le Diboka tša Tšhireletšego (ICTS);
- Tekolo ya Sehlopha: Tšhireletšo ya Leago, Tlhabollo ya Batho le ya Setšhaba (SPCHD); Pušo, Mabokgoni a Mmušo le Dihlpha tša Tlhabollo ya Setheo (GSCID);
- Dikamano tša Bobegaditaba; le
- Bokgokaganyi bja Profense le Selegae (PLL).

5. TSHEDIMOŠO YE BOHLOKWA YA KGOKAGANYO YA PHIHLELELOYA TSHEDIMOŠO YA GCIS

5.1. Mohlankedi wa Tshedimošo (IO)

Leina: Mohumagadi Nomonde Mnukwa
Mogala: 012 473 0264
Emeile: saadia@gcis.gov.za goba dg@gcis.gov.za

5.2. Batlatšamohlankedi wa Tshedimošo (DIO)

Leina: Mohumagadi Liepollo Monaheng
Mogala: 012 473 0346
Emeile: liepollo@gcis.gov.za

Leina: Morena Michael Currin
Mogala: 012 473 0164
Emeile: michael@gcis.gov.za goba mammie@gcis.gov.za

Leina: Morena Sathasivan Vandayar
Mogala: 012 473 0304
Emeile: terry@gcis.gov.za goba rivaash@gcis.gov.za

Leina: Morena Sandile Nene
Mogala: 012 473 0066
Emeile: sandilen@gcis.gov.za goba eben@gcis.gov.za

5.3. Dikgokaganyo tša kakaretšo tša phihlelelo ya tshedimošo

Emeile: GA E GONA

5.4. Kantorokgolo / ya Bosetšhaba

Aterese ya Poso: Private Bag X745, Pretoria, 0001

Aterese ya Mošomong: Tshedimose House
1035 Cnr Francis Baard and Festival streets Hatfield,
Pretoria, 0083

Mogala: 012 473 0000/1
Emeile: GA E GONA
Wepaete: www.gcis.gov.za

6. TLHALOŠO YA DITHAROLLO KA MOKA TŠE DI LEGO GONA MALEBANA LE MOLAO GOBA GO PALELWA KE GO TŠEA MAGATO GA GCIS

6.1. Boipiletšo bja ka gare ga kgoro kgahlanong le sephetho sa Mohlankedi wa Tshedimošo wa GCIS

- 6.1.1. Modirakgopelo o na le tokelo ya go dira boipiletšo le Tona kgahlanong le sephetho sa Mohlankedi wa Tshedimošo fao e lego gore kgopelo ya tshedimošo e ganeditšwe.
- 6.1.2. Ge Mohlankedi wa Tshedimošo a šitwa ke go araba kgopelo ya phihleleloya tshedimošo mo matšatšing a 30 goba lebaka lefe goba lefe la nako ye teletšana, modirakgopelo a ka dira boipiletšo bjo bja ka gare ga kgoro, go ya le ka tshepedišo ye e laeditšwego tabeng ye, pele ga ge modirakgopelo a leba go Molaodimogolo wa Tshedimošo goba Kgorotsheko ya molao.
- 6.1.3. Motho wa legoro la boraro a dira boipiletšo bja ka gare ga kgoro kgahlanong le sephetho sa Mohlankedi wa Tshedimošo wa GCIS go dumelela kgopelo ya khumanego.
- 6.1.4. Boipiletšo bja ka gare ga kgoro bo swanetše go dirwa ka Fomong ya 4 ye e laoletšwego ya Koketšo ya A go ya ka melao ya taolo ya go amana le PAIA:
- Mo matšatšina a 60;
 - Ge tsebišo go motho wa legoro la boraro e nyakega, mo matšatšing a 30 morago ga ge tsebišo e filwe modirakgopelo ka sephetho seo boipiletšo bo dirwago kgahlanong le sona; goba
 - Ge tsebišo go modirakgopelo e sa nyakege, morago ga ge sephetho se tšerwe, e swanetše go romelwa go išwa goba go romelwa go Mohlankedi wa Tshedimošo wa GCIS;
 - O swanetše go hlaola hlogotaba ya boipiletšo le go fa mabaka a boipiletšo ebile a ka akaretša le tshedimošo ye nngwe ya maleba ye e tsebjago go modirakgopelo;
 - Ge, godimo ga karabo ka lengwalo, modirakgopelo a rata go ka tsebišwa ka ga sephetho sa boipiletšo bja ka gare ga kgoro ka mokgwa o mongwe le o mongwe, o swanetše go bolelamokgwa woo gomme a fe tshedimošo ya maleba yeo a nyakago go tsebišwa ka yona;
 - Ge go le maleba, bo swanetše go tla le tefelo ye e laoletšwego ya boipiletšo, ebile bo swanetše go laetša aterese ya poso goba nomoro ya fekse, le gore
 - Ge boipiletšo bja ka gare ga kgoro bo dirwa morago ga ge nako ye go boletšwego ka yona e fihla mafelelong, taolo yamaleba e swanetše gore, morago ga go laetša maikemišetšo a maleba, e dumelele go dirwa ga boipiletšo bja ka morago ga nako.
- 6.1.5. Ge Tona e ganetša gore boipiletšo bo dirwe ka morago ga nako, o swanetše go tsebiša motho yo a dirilego boipiletšo bja ka gare ga kgoro. Modirakgopelo yo a dirago boipiletšo kgahlanong le kganetšo ya kgopelo ya gagwe ya phihlelelo swanetše go lefa tefelo ye e beakantšwego ya boipiletšo (ge e le gona).

- 6.1.6. Ge tefelo ya boipiletšo bjo bo beakantšwego bo swanetše go lefelwa mabapi le boipiletšo bja ka gare ga kgoro, sephetho sa boipiletšo bjo bja ka gare ga kgoro se ka fegwa go fihlela ge tefelo yeo e lefetšwe. Ka pela ka mo go ka kgonagalago ka gona, eupša mo tiragalong efe goba efe mo matšatšing a 10 a mošomo ka morago ga go amogelwa ga boipiletšo bja ka gare ga kgoro, Mohlankedi wa Tshedimošo wa GCIS o swanetše go romela go Tona:
- Boipiletšo bja ka gare ga kgoro gotee le mabaka a gagwe a sephetho seo se amegago; le gore
 - Ge boipiletšo bja ka gare ga kgoro bo le kgahlanong le kganetšo goba go dumelela kgopelo ya phihlelelo, leina, aterese ya poso, emeile aterese, dinomoro tša mogala le tša fekse, tše di ka bago di le gona, tša motho ofe goba ofe wa legoro la boraro tšeo di swanetšego go tsebišwa ka kgopelo.
- 6.1.7. Tona o swanetše go tšea sephetho sa boipiletšo bja ka gare ga kgoro mo matšatšing a 30 morago ga ge boipiletšo bja ka gare ga kgoro bo amogetšwe ke Mohlankedi wa Tshedimošo wa GCIS.
- 6.1.8. Ditshepedišo tše di latelago di gona gore batho ba bege go rarolla ditiro tša mmušo tše go bonwago di sa amogelege, tše di sego tša maleba goba tšeo di sego molaong ge GCIS goba yo mongwe wa bašomi ba yona a se a dira se sengwe:

6.2. Ditshepedišo tša go bega goba go rarolla

- 6.2.1 Ditharollo tša mabapi le ditiro goba go palelwa ke go dira se sengwe go ya ka PAIA 2000: Molaodi wa Boipiletšo bja ka gare ga kgoro ka mabakeng a Molao wo ke Tona. Ka morago ga go diriša tharollo ya boipiletšo bja ka gare ga kgoro, kgopelo e ka dirwa go kgorotsheko (dikarolo tša 78 – 82).

Motho a ka dira ngongorego go Molaodimogolo wa Tshedimošo mabapi dikgatako tše go gononelwago gore ga di molaong tša tšhireletšo ya dihlogotaba tša data ya tshedimošo ka ga motho go ya ka Molao wa Tšhireletšo ya Tshedimošo ka ga Motho (POPIA), 2013 (Molao 4 wa 2013).

- 6.2.2 Mošomi wa Tirelo ya Setšhaba a ka tliša pelaelo goba ngongorego gore e nyakišišwe ke Khomišene ya Tirelo ya Setšhaba mabapi le tiro ya semmušo goba le go se dire se sengwe (Karolo ya 35 ya Molao wa Tirelo ya Setšhaba, wa 1994 (Molao wa 103 wa 1994).
- 6.2.3 Motho a ka šomiša ditharollo tša bašomi mabapi le ditiro tša semmušo goba go se dire se sengwe mabapi le merero ya bašomi, e lego go thulana le ditokelo (Molao wa Tirelo ya Setšhaba wa 1994, le Molao wa Dikamano le Bašomi, wa 1995 [Molao wa 66 wa 1995].

6. Motho a ka tliša ngongorego go mohlalobi wa bašomi mabapi le go tshela gofe goba gofe ga Molao wa Maemo a Motheo a go Thwala Batho Mešomong, wa 1997 (Molao wa 75 wa 1997) Karolo 78(1)(a), goba Molao wa Tekatekano Mešomong, wa 1998) Karolo ya 34(e).
7. Motho a ka tliša ngongorego go Mošireletši wa Setšhaba mabapi le tiro ka mohlankedi ye go gononelwago gore ga e molaong goba ga se ya maleba goba go se dire se sengwe (Molaotheo wa Rephabliki ya Afrika Borwa wa 1996 le Molao wa Mošireletši wa Setšhaba, wa 1994 (Molao wa 23 wa 1994).
8. Motho a ka tliša ngongorego go Khomišene ya Afrika Borwa ya Ditokelo tša Botho (SAHRC) mabapi le tiro ka mohlankedi goba go se dire se sengwe fao go gononelwago goba go tshela ga, goba go tšhošetša ga tokelo efe goba efe ya motheo (Molao wa Khomišene ya Ditokelo tša Botho, wa 1994 (Molao wa 54 wa 1994).
9. Gore a šireletšwe go dikotlo ka baka la ge o tsebagaditše maitshwaro ao a sego molaong goba ao a sa amogelego ka mongmošomo goba ka mošomimmogo, motho yo go bolelwago ka yena a ka latela ditshepedišo tša tsebagatšo ka go Molao wa Tšhireletšo ya bao ba Tsebagatšago Ditiro tša Bosenyi, wa 2000 (Molao wa 26 wa 2000).
10. Motho a ka šomiša ditharollo tše dingwe tša semolao go swana le go diriša ditshepedišo tša tekodišišo ka ba toka ya molao go bolaodi go latela Molao wa Tlhohleletšo ya Toka ya Tekatekano (PAJA), 2000 (Molao wa 3 wa 2000).

a. Ditharollo tše dingwe tša thekgo

- Motho a ka kgopela mabaka a magato a tekatekano go ya ka PAJA ya 2000 (Karolo ya 5).
- Motho a ka kgopela go hwetša direkoto tša kgoro ya mmušo goba tša sehlengwa se sengwe sa mmušo goya ka PAIA (Karolo 11).

b. Maikarebelo a go fa pego

- Mošomi o swanetše gore ka yona nako yeo a begele balaodi ba maleba ka ga boradia, bomenetša, tsogolekobong, taolompe le tiro efe goba efe ye nngwe yeo e ka boyona e lego kgatako ya molao ofe goba ofe (go akaretšwa eupša go sa felele fela go tatofatšo ya bosenyi yeo e šitišago kgahlego ya setšhaba, yeo e tlogo go yena ka nako y age a sa šomela tirelo ya setšhaba. (Molaoaolo wa 13(e) wa Molao wa Tirelo ya Setšhaba wa 2026).
- Maikarebelo a mongmošomo le mošomi yo mongwe le yo mongwe a go tsebagatša maitshwaro a mangwe ao a sa amogelego a sepelelana le Molao wa Tšhireletšo ya bao ba Tsebagatšago Ditiro tša Bosenyi, wa 2000 (Matseno).

7. TLHAHLI YA KA FAO PAIA E DIRIŠWAGO LE KA FAO O KA HWETŠAGO TLHAHLI YEO

- 7.1. Molaodimogolo wa Tshedimošo, go ya ka Karolo ya 10(1) ya PAIA, o dirile gore go be gona Tlhahli ye e fetlekwego ya ka fao PAIA e dirišwago ("Tlhahli"), ka sebopego le ka mokgwa wa go kwešišagala gabonolo ka botlalo, go ya le ka fao go ka nyakegago ka mabaka a go kwagala ka motho yo a ratago go phethagatša tokelo efe goba efe ye go boletšwego ka yona ka gare ga PAIA le POPIA.
- 7.2. Tlhahli ye e ya hwetšagala ka maleme ka moka a semmušo.
- 7.3. Tlhahli ye go bolelwago ka yona ka mo godingwana e nale tlhaloso ya:
 - 7.3.1. dinepo tša PAIA le tša POPIA;
 - 7.3.2. aterese ya poso le ya mmileng, nomoro ya mogala le ya fekese, le, ge e le gona, aterese ya poso ya elektroniki ya:
 - 7.3.2.1. Mohlankedi wa Tshedimošo wa setheo se sengwe le se sengwe sa mmušo, le
 - 7.3.2.2. Motlatšamohlankedi wa Tshedimošo wa setheo sefe goba sefe sa mmušo goba sa praebete seo se theilwego go ya ka Karolo 17(1) ya PAIA¹ ya 2000 le Karolo ya 56 ya POPIA² ya 2013;
 - 7.3.3. Mokgwa le sebopego sa kgopelo ya:
 - 7.3.3.1. phihlelelo ya rekoto ya setheo sa mmušo seo se akantšwego ka go Karolo ya 11³; le
 - 7.3.3.2. phihlelelo ya rekoto ya setheo sa praebete seo se akantšwego ka go Karolo 50⁴;
 - 7.3.4. thuso yeo e hwetšagalago go tšwa go Mohlankedi wa Tshedimošo wa setheo sa mmušo goya ka PAIA ya 2000 le POPIA ya 2013;
 - 7.3.5. thuso yeo e hwetšagalago go tšwa go Molaodimogolo wa Tshedimošo goya ka PAIA ya 2000 le POPIA ya 2013;
 - 7.3.6. Ditharollo ka moka ka moka tšeo di hwetšagalago mabapi le go dira goba go šitwa ke go dira ka tokelo goba maikarabelo ao a filwego goba a phethagaditšwego ka PAIA ya 2000 le POPIA ya 2013, go akaretšwa le mokgwa wa go romela:

¹Karolo ya 17(1) ya PAIA - Ka maikemišetšo a PAIA, setheo se sengwe le se sengwe sa mmušo se swanetše, ka go latela melao ye bušago go thwalwa ga bašomi ba setheo sa mmušo se maleba, go kgetha palo ye bjalo ya bsthlo bjalo ka batlatša bahlankedi ba tshedimošo ka baka la ge ba le maleba go dira gore setheo seo sa mmušo se hwetšagale gabonolo le ka fao go ka kgonagalago ka gona bakeng sa badiradikgopelo tša direkoto tša sona setheo seo.

²Karolo ya 56(a) ya POPIA- Setheo sefe goba sefe sa mmušo goba sa praebete se swanetše go dira dipeakanyetšo, ka mokgwa wo o laoletšwego ka gare ga Karolo 17 ya PAIA, ka diphetogo tše maleba, bakeng sa go kgethwa ga palo yeo ya batho, ge ba le gona, bjalo ka batlatša bahlankedi ba tshedimošo ka baka la ge ba le maleba go phethagatša mešomo le maikarabelo ao a theilwego go ya ka Karolo 55(1) ya POPIA.

³Karolo 11(1) ya PAIA- Modirakgopelo o swanetše go fiwa phihlelo ya rekoto ya setheo sa mmušo ge modirakgopelo yo a latela dinyakwa ka moka tša tshepedišo ka gare ga PAIA mabapi le kgopeo ya phihlelelo ya rekoto yeo; le ge phihlelelo ya rekoto e sa ka ya ganetšwa go ya ka mabaka afe goba afe a go ganetšwa ao a akantšwego ka gare ga Kgaolo ya 4 ya karolo ye..

⁴Karolo 50(1) ya PAIA- Modirakgopelo o swanetše go fiwa rekoto efe goba efe ya setheo sa praebete ge-

- a. rekoto yeo e nyakega bakeng sa phethagatšo goba tšhireletšo ya ditokelo dife goba dife;
- b. motho yo a obamela dinyakwa tša tshepedišo ka gare ga PAIA mabapi le kgopelo ya go hwetša rekoto yeo; le ge
- c. phihlelelo ya rekoto yeo e saka ya ganetšwa go ya ka mabaka afe goba afe a go ganetšwa ao a akantšwego ka gare ga Kgaolo ya 4 ya karolo ye.

- 7.3.6.1. Boipiletšo bja ka gare ga kgoro;
- 7.3.6.2. Ngongorego go Molaodimogolo wa Tshedimošo; le
- 7.3.6.3. kgopelo le kgorotsheko kgahlanong le sephetho ka Mohlankedi wa Tshedimošo wa setheo sa mmušo, sephetho ka boipiletšo bja ka gare ga kgoro goba sephetho ka Molaodimogolo wa Tshedimošo goba sephetho sa hlogo ya setheo sa praebete;

7.3.7. dipeakanyetšo tša karolo 14⁵ le tša 51⁶ tše di nyakago gore setheo sa mmušo le setheo sa praebete, ka go latelana ga tšona, di ihlamele mošupatsela, le ka fao mošupatsela wo o ka hwetšagalago ka gona;

7.3.8. dipeakanyetšo tša karolo 15⁷ le tša 52⁸ tše di fanago ka kutollo ya boithaopo ya magoro a direkhoto ka setheo sa mmušo le sa praebete, ka go latelana;

7.3.9. ditsebišo tše di lokolotšwego go ya ka dikarolo tša 22⁹ le 54¹⁰ mabapi le ditefelo tše swanetšego go lefelwa mabapi le dikgopelo tša go di hwetša; le

7.3.10. melao ye e dirilwego go ya ka Karolo 92¹¹.

7.4. Maloko a setšhaba ba ka feteleka goba ba dira dikhophi tša Tlhahli go tšwa dikantorong tša ditheo tša mmušo goba tša praebete, go akaretšwa le kantoro ya Molaodimogolo wa Tshedimošo, ka dinako tša setlwaedi tša mošomo. Tlhahli ye e ka hwetšagala:

7.4.1. Morago ga go e kgopela go tšwa go Mohlankedi wa Tshedimošo;

7.4.2. go tšwa wepsaeteng ya Molaodimogolo wa Tshedimošo (www.justice.gov.za/inforeg/).

⁵Karolo ya 14(1) ya PAIA- Mohlankedi wa tshedimošo wa setheo sa mmušo o swanetše gore, ka maleme ao e ka bago a mararo a semmušo, a dire gore go be gona mošupatsela wo o nago le tshedimošo ye e hlagišitšwego temaneng ya 4 ka mo godingwana

⁶Karolo ya 51(1) ya PAIA- Hlogo ya setheo sa praebete o swanetše go dira gore go be gona mošupatsela wo o nago le tlhaloso ya tshedimošo ye go hlagišitšwego temaneng ya 4 ka mo godingwana.

⁷Karolo ya 15(1) ya PAIA- Mohlankedi wa tshedimošo wa setheo sa mmušo, o swanetše go dira gore go be gona ka mokgwa wo o laoletšwego tlhaloso ya magoro a direkoto tša setheo sa mmušo tše di hwetšagalago ka botšona ntle le gore motho a dire kgopelo ya go di hwetša

⁸Karolo ya 52(1) ya PAIA – Hlogo ya setheo sa praebete a ka, ka go ithaopa, a dira gore go be gona ka mokgwa wo o laoletšwego tlhaloso ya magoro a direkoto tša setheo sa mmušo tše di hwetšagalago ka botšona ntle le gore motho a dire kgopelo ya go di hwetša

⁹Karolo ya 22(1) ya PAIA- mohlankedi wa tshedimošo wa setheo sa mmušo yo go yena kgopelo ya phihlelelo ya tshedimošo e dirilwego, o swanetše gore ka tsebišo a nyake gore modirakgopelo a lefe tefo yeo e beilwego (ge e le gona), pele a ka šomana le kgopelo yeo goya pele.

¹⁰Karolo ya 54(1) ya PAIA- hlogo ya setheo sa praebete yo go yena kgopelo ya phihlelelo ya tshedimošo e dirilwego, o swanetše gore ka tsebišo a nyake gore modirakgopelo a lefe tefo yeo e beilwego (ge e le gona), pele a ka šomana le kgopelo yeo goya pele.

¹¹Karolo ya 92(1) ya PAIA e hlalosa gore – “Tona a ka, ka tsebišo ka Kuranteng ya Mmušo, a dira melao mabapi le -

- a. taba efe goba efe ye e nyakwago goba e dumelelwago ke Molao wo gore e bewa;
- b. taba efe goba efe ya go amana le ditefelo tše di ukangwego go dikarolo tša 22 le 54;
- c. tsebišo efe goba efe ye e nyakwago ke Molao wo;
- d. mokgwatirišo wo o swanago wo o swanetšego go dirišwa ke mohlankedi wa tshedimošo wa setheo sa mmušo ge a tšea sephetho sa gore ke magoro afe a direkhoto ao a swanetšego go dira gore a hwetšagale go ya ka Karolo 15; le
- e. taba efe goba efe ya taolo goba ya tshepedišo ye lego maleba go phethagatša dipeakanyetšo tša Molao wo.”

8. TLHALOŠO YA DIHLOGOTABA TŠEO SETHEO SE NAGO LE DIREKOTO LE MAGORO A DIREKOTO AO A SWEREGO KE GCIS

Dihlogotaba tšeo setheo se nago direkoto tša gona	Magoro a direkoto ao a lego gona go hlogotaba ye nngwe le nngwe
Methopo ya Batho le Thekgo ya Setheo	– Dipholisi le ditshepedišo tša Methopo ya Batho le Thekgo ya Setheo; – Diposo tše di bapaditšwego; – Direkoto tša bašomi; – Go ithuta le tlhabollo go swana le tlhabollo ya mabokgoni le dithulaganyo tša tlhahlo; – Thulaganyo ya tekatekano mešomong le dipalopalo.
Ditirelo tša Ditšhelete le Taolo ya Kabo	– Dipholisi le ditshepedišo; – Direkoto tša ditšhelete le ditatamente; – Dathapeisi ya baabi ba ditirelo; – Dipego.
GITO	– Dipholisi le dingwalwa tša Tlhahlo; – Mešupatsela; – Dipego.
Peakanyo le Bodiragatši bja Kgoro	– Dithulaganyo tšeo di beakantšwego; – Dipego tša ngwaga ka ngwaga; – Dithulaganyo tša bodiragatši tša ngwaga ka ngwaga; – Dipholisi le ditshepedišo; – Diretšistara tša kotsi; – Dipego.
Kantoro ya Mohlakišiphethišimogolo	– Dipego tša botlhakiši.
Ditšweletšwa le Dibaka	– <i>South Africa Yearbook (SAYB) le Official Guide to South Africa;</i> – Kuranta ya <i>Vuk'uzenzele;</i> – Kgatišobaka ya <i>Public Sector Manager;</i> – SANews; – Dipego.
Mekgatlo ya Ditirelo tša Kgokagano	– Pukwana ya papatšo; – Dipapatšo tša kgašo le mananeo ; – Mešongwana ya papatšo le phatlalatšo; Dipego tša go reka tša bobegaditaba; – Diswantšho tša dinepe le dikgatišo tša dibidio; – Dipego.

Tshekatsheko ya Dinyakišišo le Ditirelo tša Tsebo	– Dinyakwa le dikakanyo tša dinyakišišo; – Mananeodata, dipego le dikabo; – Ditlhahli tša tshedimošo (<i>South African Government Directory, Directory of Contacts, Media Directory and Profiles</i>); – Dipego tša tshekatsheko ya bobegaditaba tša boditšhabatšhaba le tša gae; – Diathekele tša bobegaditaba tša gae le tša boditšhabatšhaba tša sengwalwa ka botlalo; – Diteng tša kgokaganyo le melaetša ya motheo; – Dipego le ditatamente.
Tekolo ya Sehlopha: Ekonomi le Infrastraktšha, Toka le Boditšhabatšhaba	– Mekgwa ya Dikgokagano; – Melaetša ya motheo; – Lenaneo la Kgokagano ya Motheo.
Tekolo ya Sehlopha: Tlhabollo ya Batho, Tšhireletšo ya Leago le Pušo le Taolo	– Mekgwa ya Dikgokagano; – Melaetša ya motheo; – Lenaneo la Kgokagano ya Motheo .
Tirišano ya Profense le Selegae	– <i>My District Today</i>; – Mekgwa ya dikgokagano tša tlhabollo le didirišwa ; – Didirišwa tša tlhatlošo le papatšo; – <i>Government Communicators' Handbook</i>; – Didatapeisi tša bakgokaganyi; – Mekgwa ya dikgokagano; – Dipego.
Go kgatha tema ga Bobegaditaba	– Mekgwa ya dikgokaganyo; – Mekgwa ya bobegaditaba le ditatamente – Datapeisi ya bobegaditaba.

9. MAGORO A DIREKOTO TŠA GCIS AO A LEGO GONA NTLE LE GORE MOTHO A DIRE KGOPELO YA GO A HUMANA

Magoro	Mohuta wa Tokomane	E hwetšagala go Wepesaete	E hwetšagala ge e kgopelwa
Ditokumente tša thentara	– Dithentara tšeo di kwalakwaditšego – Leina la mokgopedi yo a atlegilego	X	
Melao/Melawana	– Melao ka moka ya mmušo ya Palamente y	www.gov.za	
Ditokumente tša peakanyo ya maano (Maano le dipego)	– Profaele ya mokgatlo (Kakaretšo, maikemišetšo, mešomo, sebopego); – Pego ya Ngwaga le Ngwaga; – Peakanyo ya Maano; – Maano a Phethagatšo a Ngwaga le Ngwaga;	X	
Ditšweletšwa tša tshedimošo le didirišwa	– Pego ya Kabinete; SANews; SAYB; <i>Official Guide to South Africa</i>; dipukwana; mangwalo a ditaba; didirišwa tša papatšo; diphoustara; diphamfolete; matlakala a tshedimošo; tshedimošo le ditšweletšwa go www.gov.za; diathekele tša ditaba go sanews.gov.za; www.vukuzenzele.gov.za *le www.gcis.gov.za/content/resource_centre/news_and_mags/public_sector_magazine	X	

10. DITIRELO TŠEO DI HWETŠAGALAGO GO MALOKO A SETŠHABA GO TŠWA GO GCIS LE KA FAO O KA HUMANAGO PHIHLELELO YA DITIRELO TŠEO

10.1. Maatla, mešomo le mediro:

- 10.1.1 Disenthara tša Methopo ya Tshedimošo di hwetšagala ka gare ga diofisi ka moka tše senyane tša diprofense go fa ditirelo go badirelwa bao ba tlogo ka noši le go sekaseka kabelano ya tshedimošo ka elektroniki go ya ka dikgopelo go tšwa go maloko a setšhaba.
- 10.1.2 Wepesaete ya mmušo (www.gov.za) ka gare ga GCIS gomme e a hwetšagala go setšhaba.
- 10.1.3 Diofisi tša GCIS tša diprofense le tša dilete di dira mananeo a go fihlelela tshedimošo mafelong a bohlokwa go katološa phatlalatšo ya tshedimošo ya mmušo go maloko a setšhaba. Difala di akaretša go latela batho ka magaeng a bona, ditiragalo direnkeng tša dithekisi le mabenkeleng-kgoparara, magahlanong a ditsela le mafelong a phatlalatšo.

11. GO TŠEA KAROLO GA SETŠHABA MO GO HLANGWENG GA PHOLISI GOBA TIRIŠONG YA MAATLA GOBA PHETHAGATŠONG YA MEŠOMO KA GCIS

- 11.1. Dipholisi ka moka tša bosetšhaba tšeo di hlamilwego ke GCIS di latela tshepedišo ya go tšea karolo ga setšhaba go ya ka Molaotheo wa Repabliki ya Afrika Borwa wa 1996. Tshepedišo ya go tšea karolo ga setšhaba e akaretša empa ga e felelele go ditirišano tše bjalo ka dikopano tša setšhaba, taletšo ya ditshwayotshwayo tša setšhaba le ditherišano le bakgathatema ba maleba.

12. TSHEPEDIŠO YA TSHEDIMOŠO YA MOTHO

12.1. Maikemišetšo a tshepedišo

GCIS e sekaseka tshedimošo ya motho ka noši bakeng sa tshepedišo ya kgwebo ya kakaretšo go akaretšwa;

- ditshepedišo tša tefelo ya mešomo,
- mabaka a kalatšo
- phenšene,
- thušo ya kalafo,
- ditshepedišo tša kgalemo,
- tlhahlo,
- ditumelelano tša kontraka le baabi le baabi ba ditirelo,
- mabaka a ditshepedišo tša molao tša bosenyi le/goba tša segae
- mabaka a dipalopalo goba dinyakišišo,
- go obamela ditumelelano tšeo di beilwego ke molao, go kgokagana le batho ka melaetša ya emeile, lengwalo, mogala, SMS le
- go netefatša, mpshafatša le go phumola tshedimošo yeo e lego gona, go ya ka POPIA.

12.2. Tlhalošo ya magoro a balaodi ba datha le ya tshedimošo goba magoro a tshedimošo ao a amanago le tšona:

Magoro a balaodi ba data	Tshedimošo ya motho ka yeo e ka sekasekwago
Batho ba tlhago	Maina le sefane; tshedimošo ya kgokagano (mogala wa ka gae goba ofising le nomoro ya selefouno aterese ya emeile); aterese ya bodulo, poso goba kgwebo; nomoro ya boitsebišo; dikgokaganyo tša sephiri; dinomoro tša boitsebišo; diaterese tša emeile; dinomoro tša mogala; tshedimošo ya kalafo; histori ya bosenyi goba ya mošomo; tshedimošo ya payometriki; dikgopolo tša motho; tshedimošo ye e amanago le morafe, bong, thobalano, maemo a lenyalo, setšhaba, polelo, morafe le mmala wa motho; bogolofadi bja motho; tshedimošo ya payometriki; tshedimošo ye e amanago le thuto; direkoto tša Sekhwama sa Phenšene; ditekolo tša phethagatšo; direkoto tša kgalemo; direkoto tša maikhutšo; direkoto tša tlhahlo; direkoto tša meputso le megolo; direkoto tša thušo ya kalafo; tšeo di ntšhwago megolong; direkoto tša dipanka le tša dišhelete.

Batho ba molao	Maina a batho bao o ka kgokaganago le bona; leina la mokgatlo wa semolao; aterese ya bodulo le ya poso; dintlha tša kgokagano (mogala wa ka gae goba ka ofising le nomoro ya selefouno, le aterese ya emeile); nomoro ya ngwadišo; tshedimošo ya ditšhelete, kgwebo, saense goba thekiniki, le diphiri tša kgwebo.
Bašomi	Bong; go imana; maemo a lenyalo; morafe; mengwaga; polelo; tshedimošo ya thuto (mangwalo a dithuto); tshedimošo ya ditšhelete; histori ya mošomo; nomoro ya boitsebišo; aterese ya bodulo le ya poso; tshedimošo ya kgokagano (mogala wa ka gae goba ka ofising le nomoro(dinomoro) ya selefouno, le aterese ya emeile); boitshwaro bja bosenyi; go phela gabotse le meloko ya bona (maloko a lapa), morafe, kalafo, bong, thobalano, setšhaba, morafe goba botšo bja leago, kgetho ya thobalano, mengwaga, maphelo a mmele goba monagano, bogolofadi, bodumedi, letswalo, tumelo, setšo le polelo, le tshedimošo ya payometriki ya motho.

12.3. Baamogedi goba magoro a baamogedi bao tshedimošo ya motho e ka fiwago bona:

Legoro la tshedimošo ya motho	Baamogedi goba magoro a baamogedi
Nomoro ya boitsebišo le maina go lekola bosenyi	Tirelo ya Maphodisa a Afrika Borwa
Netefatšo ya mangwalo a dithuto	Taolo ya Mangwalo a Dithuto ya Afrika Borwa
Histori ya sekoloto le tefo, ya tshedimošo ya sekoloto	Dibiro tša sekoloto
Tshedimošo ya motho ya batho ba tlhago le batho ba molao bakeng sa go reka	Matlotlo a Bosetšhaba, Tirelo ya Motšhelo ya Afrika Borwa le Mohlakisimogolo wa Afrika Borwa
Kutollo ya tshedimošo ya motho yeo e gapeletšwago ke molao	Mekgatlo ya phethagatšo ya molao, mekgatlo ya semolao, mekgatlo ya taolo, mekgatlo ya dinyakišišo le diphatišišo le mekgatlo ye mengwe ya mmušo

12.4. Ditiragalo tšeo di beakantšwego tša tshedimošo ya motho go tshela mellwane

GCIS e ka fetišetša tshedimošo ya motho go tshela mellwane ya Repabliki ya Afrika Borwa, go ya ka Karolo ya 72 ya POPIA.

12.5. Tlhalošo ya Kakaretšo ya Magato a Tšhireletšo ya Tshedimošo ao a tla phethagatšwago ke mokgatlo wo o nago le maikarabelo go netefatša sephiri, tshepagalo le go hwetšagala ga tshedimošo

GCIS e diriša theknolotši ya sebjalebja go šireletša sephiri le go netefatša tshwanelo ya tshedimošo ya motho ka fase ga taolo ya yona. Magato a tšhireletšo ya tshedimošo a kgoro a akaretša, gare ga a mangwe, mananeo a tšhireletšodibothiswafaele, enkripšene, taolo ya phihlelelo ka mabaka, go šireletša hatewere le disoftware, sephiri le dikarolwana tša sephiri sa data go ditumelelano le bašomi le baabi.

13. GO BA GONA GA MOŠUPATSELA

13.1. Mošupatsela wo o gona ka dipolelo ka moka tša go ngwalwa:

- Sepedi
- English
- Afrikaans
- isiZulu
- isiNdebele
- Siswati
- isiXhosa
- Setswana
- Sesotho
- Tshivenda
- Xitsonga.

13.2. Kopi ya mošupatsela wo e gona :

13.2.1 go www.gcis.gov.za.

13.2.2 kua ofisingkgolo ya GCIS, Tshedimosetso House, Hatfield, Pretoria, bakeng sa tlhahlobo ya setšhaba ka dinako tša mošomo tša tlwaelo;

13.2.3 go motho ofe goba ofe ge a kgopela ge a lefile tefo ye e beilwego ye e kwagalago; le

13.2.4 go Molaodi wa Tshedimošo ge e kgopelwa.

13.3. Tefo ya kopi ya mošupatsela, go ya ka ge go hlalošitšwe go Koketši ya B ya melawana, e tla lefša bakeng sa kopi ye nngwe le ye nngwe ya bogolo bja A4 yeo e dirilwego.

14. GO MPSHAFATŠA MOŠUPATSELA

GCIS tla, ge go kgonegala, ya mpshafatša le go phatlalatša mošupatsela wo ngwaga le ngwaga.

O tšweleditšwe ke

Mohumagadi Nomonde Mnukwa

Molaodimogolopharephare wa Motšwaoswere

Tshedimosetso House

1035 Francis Baard Street, Hatfield, Pretoria,
0083

Mogala: 012 473 0000

